Ե 7088 1896 ՅՈՒՆԻՍ 3 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ 37ՆԱԻ ԱԷՆԷ ١٣١٤ ՄԱՒՀԱՐԻԷՄ ٣ Ն 7088

40 ԹԱՐԱ

Մանզումէյի Էֆքիար

40 ԹԱՐԱ

մանզուամէմիզ իքի կիւնտե պիր սայը բ՝ ճշէմպին վէ ճիւմաա իրթէսի կիւնլերի ճեշր օլունուր.

Սեճելիկի թաշրաճիլին.... 100 գրշ.
Իսթանպոլ իչին..... 80 »
Շէհիր քոսթասը իլէ կիտէճ. 100 »

Սահիպի Իմթիազ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Մէշրուա վէ իլանլարը
Պապը Ալի ճատտէսինտէ Ն. 36

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

مطبعه و قلم خانه سی
باب عالی جاده‌سنده ٣٦ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه‌در

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قره‌بت ایانیان

ԱՋԳԱՅԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. Կտակաց Հոգաբարձութեան

Ազգ. Կտակաց Հոգաբարձութեան համար պէտք կայ մասնաւոր դիւանադպրի մը, որ վարժ ըլլայ հայ լեզուով խմբագրութեան, գիտնայ թուրքերէն և Հաշուակալութիւն և միանգամայն ունենայ մաքուր գիր.

Այս պաշտօնէին ընտրութիւնն՝ ըստ որոշման Պատ. Խառն Ժողովոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան՝ տեղի պիտի ունենայ մրցման քննութեամբ. ուստի անոնք որ կըփափաքին ընտրելի ներկայանալ, պարտին գրաւոր կերպով իմացնել Կտակաց Հոգաբարձութեան ուղղեալ նամակաւ մը՝ ներկայացնելով զիրենք և որոշակի նշանակելով իրենց անունը, մականունն և հասցէն և նամակն յանձնել Ղալաթիոյ Եկեղեցւոյն Խորհրդարանը՝ մինչև ներկայ յունիս ամսոյ 15.

Քննութեան օրը կը ծանուցուի երկրորդ Յայտարարութեամբ.

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Թէֆթիշի Ճասքէրի գօմիսիօնուալիսի ազասընտան վէ ֆէրիգանը քիրամտան տէվլ. Ֆագլը բաշա հազրէթլէրինէ բիւթպէի սամիյեի միւշիրի,

Թապիպի հազրէթի Շէհրիեարի տէվլ. Ըսմէթ բաշա հազրէթլէրի. Ներիւթպէի սամիյեի միւշիրի,

Էրքեանը հարպիեէ միրիլիվալարընտան ալթընճը տայիրէի պէլէտիեէ սէր միւհէնտիսի սապէգ սաատ. Իսհագ բաշա հազրէթլէրինէ ֆէրիգլիք բիւթպէի ըֆֆիասը թէվճիհիյլէ, թէֆթիշի ասքէրի գօմիսիօնը ալիսի ազալըզը.

Տայիրէի Զապթիեէտ հէյեէթի թահգըգիյեէ ըէիսի սաատ. Հիւսնի էֆ. հազրէթլէրինէ բիւթպէի ուլեա սընֆը էվվէլի, վէ Տէրսաատէթ ժանտարմա ալայը գօմանտանը սաատ. Սալէհ բաշա հազրէթլէրինէ Ռումէլի պէյլէր պէյլիկի բաեէսի,

Գասթամունի վիլաեէթի վալիլիկի, խազինէի ճէլիլէի Մալիեէ հուգուգ միւշավիրի աթուֆ. Ռէֆիզ պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ,

Ըզգօտրա վիլաեէթի վալիլիկի, գօմանտանլըգ ինզիմամըյա, Տէպրէ սանճաղը միւթէսարրըֆը ֆէրիգ սաատ. Էտիպ բաշա հազրէթլէրինէ,

Տէպրէ սանճաղը միւթէսարրըֆլըզը, գօմանտանլըգ ինզիմամըյա Գոսօվա հավալիսինտէ պուլունան Ռէնէլի միրիլիվա սաատ. Հիւսէյին բաշաեա,

Մարաշ միւթէսարրըֆլըզը. Ըզգօտրա վալի միւսթէշարլըզընտան միւնֆասըլ սաատ. Սալէհ բաշա հազրէթլէրինէ,

Դարահիսարը շարգի միւթէսարրըֆլըզը, Ճէզայիրի պահրը սէֆիտ վիլաեէթի մէքթուպճուսու սաատ. Բայիֆ էֆ. հազրէթլէրինէ,

Էսքիշէհիր վիլաեէթի թիճարէթ մահքէմէսի բիեասէթի, Սիրօզ սանճաղը թիճարէթ մահքէմէսի բէյիսի Ահմէտ Ֆուատ էֆ. եէ,

Խիւտավէնտիկեար (Պրուսա) վիլաեէթի թիճարէթ մահքէմէսի բիեասէթի, Պիթլիս վիլաեէթի մէրքէզ պիտաեէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինի Միխայիլ Լաթիֆ էֆ. եէ,

Ալթընճը տայիրէի պէլէտիեէ սէր միւհէնտիսլիկի, մագամը ճէլիլի սատաբէթիզմա եավերլիկինտէ միւսթախտէմ օլան պինպաշի Ֆերիտ պէյ.

ՆԸՇԱՆ

Մարաշ միւթէսարրըֆը սաատ. Սալէհ բաշա հազրէթլէրինէ ԼՆճի Մէճիտի,

Գույումճու պայի Հարսնաճի էֆ. հազրէթլէրինին մախտուսու մագ էֆ.եէ Յիւնճիւ Օսմանի նը չանը ալիսի իհսան պույրուլմուշ տուր.

ՏԱԽԻԼԻՑԵԷ

ճիւմաա կիւնիւ Սէլամլըգ բէսմի ալիսի Համիտիեէ ճամիսինտէ իճրա պույրուլմուշ տուր.

ՐԷՍՄԻ. — Կէչէն ճիւմաա կիւնիւ Սէլամլըգ բէսմի ալիսինտէն սօնրա, չաեան պույրուլան միւսսատէի Սէնիյէի հազրէթի Բատիշահի իւզէրինէ Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան սէֆիրի քէպիրի էսալ. պարօն Գալիս հազրէթլէրի վէ պատէհու Ալմանիա սէֆիրի քէպիրի էսալ. պարօն Զավուրմալից հազրէթլէրի սուրէթի ղայրի բէսմիեէտէ հուզուրը շէվքէթմէվճուրը հազրէթի թաճտարիտէ չէրէֆի մէսուլա նաեիլ օլմուշլար տըր.

—Կէչէն ճիւմաա էրթէսի կիւնիւ 1314 սէնէի հիճրիեէսի մուհարրէմին ԼՆճի կիւնիւնէ միւսաաբֆ օլմաղլա, պիլճիւմլէ վիւքէլալի ֆիխամ վէ միւշիրան վէ վիւզէրա վէ իւլեմա վէ պէնտէկեանը սատագաթ իթթիսամ հազարաթը մագէյնի Հիւմաեունը ճէնապը Միւլիւքեանէ ճանիպի ալիսինէ պիլ ազիմէ իֆայի վէճայիպի թէպրիք վէ թէհնիեէթ էյլէմիշլեր տիր.

Պու միւնասէպէթլէ Մէքքէ էմիրի տէվլ. սիեատ. չէրիֆ Ավնուլրէֆկդ բաշա վէ Խըտիվի Մըսրը ֆէխամ. տէվլ. Ապպաս բաշա վէ Մըսրը ֆէվգէլատէ գօմիսիրի տէվլ. ղազի Մուխթար բաշա հազարաթլյա սայիր պէնտէկեան թարաֆլարընտան մագէյնի Հիւմաեունը հազրէթի Բատիշահի ճանիպի ալիսինէ թէլէկրաֆնամէլեր քէշիտէսիյլէ արզը թէպրիքաթը ուպուտիեէթքեարանէ գելընմըշտըր.

—Կիրիտ ատասընրն Քիտօնիա վէ Կիսամօ գազալարըյլա ատանընն սայիր հիհէթլերինտէ սաեէյի Շահանէտէ էհալինին քէմալի էմնի եէթլէ կիտիպ կէլմէքաէ օլտուգլարը պիլտիրիլմիշ տիր.

—Լօնտրատա պուլունան Տէրսաատէթ ինկիլթէրա սէֆիրի սըր Ֆիլիբ Դրրբի ճէնապլէրի պիր պույուգ ատան էվվել Տէրսաատէթ կէլմէեէճէք իմիշ.

—Յունիսին 9ունճու բազար կիւնիւ, Իզմիրէ գաեբգ եարբշլարը իճրա օլունաճագ տըր.

—Վիլաեաթը Շահանէեէ իլգամ պույրուլան ատլիեէ վէ մալիեէ վէ միլքիեէ մէեմուրլարընը, վէզայիֆի մէվտուալարը հագգընտաքի թալիմաթը, տէֆթէրի խագանի նէզարէթի ճէլիլէսինճէ միւթալէասընա լիւզում կէօրիւլերէք տայիրէի աիտէսինտէն թալէպ օլունմուշ վէ օլ վէճհլէ կէօնտէրիլմիշ տիր.

—Կէլիպօլու ճիվարընտա քիւլիեէթլի չէքիրկէ զուհուր իթտիկինտէն, պիր գաչ կիւն զարֆընտա 200 պին քիլօկրամ չէքիրկէ թօպլանապիլմիշ տիր.

—Իրան մէմալիքինտէ, տէրի թիճարէթինին թէվէսսիւ էյլէմէսի նէթիճէսի օլարագ, գօհունլարընը ազալմագտա օլմասը հասէպիյլէ, գուզու տէրիլէրինին մէմալիքի էճնէպիյեէ իխրաճը հիւքիւմէթի Իրանիեէ թարաֆընտան մէն իտիլմիշ տիր.

—Էէչէնտէ էրզրում վիլաեէթինին պիր չօգ թարաֆլարընտա պիր այ միւթէմատիէն եաղմուր տիւշմէքլէ, չիֆթճիլիք ամէլիաթը կէրի գալմըշ վէ պազը գարիէլերտէ պիր գաչ պինա երգրլարագ էնգաղ ալթընտա 3 քիչի թէլէֆ օլմուշ տուր.

—Բէյթա սէրկիսինի զիեարէթ իտէնլերէ գօլայլըգ օլմագ իւզրէ, Սէլանիքտէքի Մաճարիսթան թիճճար վէքիլի թարաֆընտան պիր թըրէնի մախսուս թէրթիպ օլունմուշ տուր. ԼՆճի սընրֆ եօլճուլարա, կիտիպ կէլմէք իչին 7 պուչուգ, Շնճի սընրֆ 5 Օսմանը լիրասը իւճրէթ թայէին իտիլմիշ տիր. Թըրէն, Սէլանիքտէն յունիսին 12ճի կիւնիւ հարաքէթ իտէճէք վէ պիլէթլերին միւտտէթի 60 կիւն ճարի օլաճագ տըր.

—Գարատաղ բրէնի ֆէխամ. Նիգօլա հազրէթլերինին մախտուսու բրէնս Միրգօնուն սրհհէթի պէր քէմալ օլուպ, չաեանը էնտիչէ հիչ պիր հալի կէօրիւլմէտիկի վէ ֆէխամ. բրէնս Նիգօլա հազրէթլերի սէյեահմընա տէվամ իլէ իքի հաֆթա սօնրա Տէրսաատէթէ կէլէճէքլերի հավատիսի թէլէկրաֆիեէտէն տիր.

—Մէմլէքէթլերինէ ավէթ իթմէք իւզրէ 43 պին գատար հաճիլարըն ճիտտեեէ կէլմիշլերի իխպարը թէլէկրաֆիեէտէն տիր.

—Պէյօղլունտա ժուրնալ սօգաղընտա պիր Ռում խըտէթճի գատընը խանէնին բէնճէրէ ճամլարընը թէմիզլէմէքտէ օլտուղու սըրատա սօգաղա տիւշիւպ տէրհալ վէֆաթ իմմիշ տիր.

—Շէհրիմիզտէ միւթէմէքքին թէպաայի Իրանիեէ միւթէպէրանը. Շահը ճէտիտ չէհամէթլու Մուզաֆֆէրէտտին Շահ հազրէթլերինէ պիր գրթա արիզէի թէլէկրաֆի քէշիտէսիյլէ, արզը մէսիրի սատագաթ էյլէմիշլեր տիր.

Միւշարիլէյհ հազրէթլերինին Թէհէրանա միւվասէլէթլէ, սանտալիի հիւքիւմրանիեէ գուուտլարը, ուժում Իրանեանին մէմնունիեէթինի ժուճիպ օլարագ, պիր գաչ կիւնտէն պէրու Իրանտա իճրայի չէհրային իտիլմէքտէ օլտուղու կիպի, Տէրսաատէթտէ միւթէմէքքին թէպաայի Իրանիեէ տախի բէնճէնպիհ ագշամվալիտէ խանը իլէ սայիր միւթէպէրանը Իրանեանընն սաքին օլտուգլարը խանլար ֆէնէր վէ ֆանոս վէ խալըլար վէ Օսմանլը վէ Իրան սանճագլարըյլա տօնաթմըշլար տըր.

—Իրան Շահը ճէտիտի չէհամէթլու Մուզաֆֆէրէտտին Շահ հազրէթլերի բազար կիւնիւ 50 պինտէն գիեատէ մայեէթի մէմճուուտէսիյլէ Թէհէրանա միւվասէլէթ էյլէմիշ տիր.

• •

Իրան սէֆարէթի պայ թէրճէմանը Յովհաննէս Խան հազրէթլերի բէսմի թէլէկրաֆընն վիրուտինի միւթէազիպ, մագէյնի Հիւմաեունա ազիմէթլէ, չէհամէթլու Մուզաֆֆէրէտտին Շահ հազրէթլերինին Թէհէրանա միւվասէլէթլէ, մագամը շահիլերինէ գուուտ էյլէտիքլերինի արզ իթտիքլերի կիպի, թէլէկրաֆնամէի մէզբիւրուն պիրէր սուրէթլերինի տախի զաթը սամիի Սատրազամի իլէ խարիճիեէ նազրը տէվլ. Թէվֆիգ բաշա հազրէթլերինէ թէպլիղ էյլէմիշ տիր.

ԽԱՐԻՃԻՑԵԼ

ԹԱՃ ԿԻՑՄԷՔ ՄԷՐԱՍԻՄԻ

Մոսգուա 9 յունիս։ Իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիցա հազարաթը, պէրապէրլէրինտէ Մոսգուա վալի։սի կրանտիւգ Սէրժ վէ կրանտիւշէս Էլիզապէտ պուլունաուգլարը հալտէ, Մոսգուատան հարաքէթլէ, կիճէլէյին Ինինսգոյէ գասրը-նա կիթմիշլէր տիր։ Մէզքիւր սայ-ֆիեէտտէ պիր գաչ կիւն իգամէթ։տէն սոնրա Բէթէրսպուրկա կիտէ-ճէքլէր տիր։

* *

Թաճ կիյմէք բէսմինտէ հազը պուլունմազ իւզրէ։ Էվրոպա վէ Ասիա տիվէլ վէ հիւքիւմէթլէրի իլէ, Ամէրիգա մէմալիքի միւճթէ-մէասը հիւքիւմէթի թարաֆլարը-տան Մոսգուատա կէոնտէրիլէն բրէնս վէ բրէնսէսլէր վէ հէյատ-թը սէֆարաթը ֆէվգէլատէ ադ։սը վէ տիկէր հէյատթը մէպուսէ, սալը կիւնիւ Մոսգուատան հարա-քէթ իթմիշլէր տիր։ Սալթանաթը Սէնիէտ ճանիպի ալիսինտէն իյզամ պույրուլան զէվաթը քիրաժը տա-խի պու կիւն չէհրիմիզէ կէլէճէք։լէրի մէհմուլ տուր։

ՄՈՍԳՈՒԱ ԳԱԶԱՍԸ

Բէթէրսպուրկ 6 յունիս։ Բէսմի Մոսգուա գազասընտա վուգու պուլան թէլէֆաթը 3876 օլուպ 4000 գատար նուֆուս աղը վէ խաֆիֆ սուրէթտէ եարալանմըշ-լար տը։

* *

Մոսգուա գազասը հագգընտա տայիրէի ատիլէճէճ թահգըգ-թա քէմալը կէրմի իլէ տէվամ օ-լունմազտա տը։ Պու պապտէքի թահգըգաթը քէմալի սիւրաթլա ճէրբեանը իմբէրաթօր հազրէթլէ-րի թարաֆընտան էմր օլունմուշ տուր։ Գազազէտէկեան այիլէլէ-րինտէն, կէչէն բէնճշէնպիհ կիւ-նիւնէ գատար 503 քիչի միւրա-ճաաթ իտէրէք, քէնտիլէրինէ ի-թասը մուգարբէր օլան 1000 ռուպ-լի իանէեի ալմըշլար տը։

Մէցտէ ճասուսլուգ թէօհմէթիլ-լէ թահթը թէվգըֆա ալընան իքի Ֆրանսըզ զապիթի ոալը վէրիլմիշ տիր։

Մոսգուատա խըթամ պուլան թաճ կիյմէք մէրասիմինտէն պահս իտէն զազէթալար, սիեասիեաթ-ճա միւհիմ պիր նօգթա հագգըն։տա նազարը տիգգաթը ճէլպ իթ-մէքտէ տիրլէր։

Ռուսիա իմբէրաթօրու հազրէթ-լէրինին բէտէրլէրի միւթէվէֆա իմբէրաթօր Ալէքսանտրը թաճ կիյմէք բէսմի իճբա իտիլտիկի զէ-ման տախի, Զին վէ Ճաբօնիա թա-բաֆընտան Ռուսիաեա հէյատթը մանսուսէ կէօնտէրիլմիշ իսէտ, պու տէֆաքի մէրասիմի թէթէվ-վիւճիյեէտտէ հազը պուլունմազ իւզրէ։ պու իքի տէվլէթ թարա-ֆընտան կէօնտէրիլէն հէյատթլէ-րին էհէմմիեէթի պաչգա օլտու-ղու հէյատթը մէզքիւրէեէ ռիեա-սէթ իտէն զէվաթը հայիզ օլ-տուգլարը մագամ վէ մէէմուրի-եէթին պէօեիւքլիւկիւնտէն իս-թիալալ իտիլմէքտէ տիր։ Ֆիլհա-գըգա Զին թարաֆընտան կէօն-տէրիլէն հէյատթի մանսուսէ Լի-Հոնկ—Զանկ կիպի հէր տիւրլիւ է-հէմմիեէթի հայիզ պիր զաթը-ն, վէ Ճանոնիա հէյատթինէտէ մի-մանիլէյհ տէրէճէսինտէ հայիզի էհէմմիեէթ օլան մարէշալ Եամա-զաթանը նասպ իտիլմիշ օլմալարը, Ճաբօնիա—Զին մուհարեպէսի նէ-թիճէսինտէ, Ռուսիանը ագասյի չարգտա իհրազ իթմիշ օլտուղու մէվզրին նէ տէրէճէտէ օլտուղու-նու իսպաթա քիֆաեէթ իթմիշ տիր։

Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի 1900 սէնէսինտէ Բարիստէ քիչատ օ-լունաճագ սէրկիեէ բէսմէն իշթի-րաքէ գարար վէրմիշ տիր։ Ֆրան-սըզ հիւքիւմէթինէ պիր բիաեէթ վէ հիւրմէթի մանսուսէ օլմագ իւզրէ, Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի-նին պու գարարը, իքի մէմլէքէթ պէյնինտէքի բապզթայի վէֆագը թէէյեիտ իթմէք կիպի պիր նէ-թիճէ հուսուլէ կէթիրէճէկի իւ-միտինտէ պուլունուլտուղու Ինկ-ինկիլթէրա թարաֆընտան տէրմի-եան օլունմուշ տուր։

ԺԻԼ ՍԻՄՈՆՈՒՆ ՎԷՖԱԹԸ

Ֆրանսա մէարիֆ նազրը էսպա-գը հիւքէմայի ասբրտան Մ. Ժիլ Սիմոն վէֆաթ իթմիշ տիր։ Ալման-իա իմբէրաթօրու հազրէթլէրի Ժիլ Սիմոնուն ճէնազէսինտէ հա-զը պուլունմազ իւզրէ պիր վէ-քիլի մանսուս պուլունտուրմուշ տուր։

* *

Ալմանիա իմբէրաթօրու հազ-րէթլէրի, Պէրլին չէհրինտէ 1890 սէնէսինտէ իճթիմա իտէն գօնկ-րէտէ հազը պուլունարագ ուժու-մուն իսթիֆատէսի եօլունտա մու-ավէնէթի ֆազըլանէսինի տիրիշ իթմէմիշ օլան Ժիլ Սիմոնուն զա-թըյլա օ զէման հինի միւլագա-թընտա, մէգալաթը հաքիմանէ վէ ինսանիեէթբէրվերանէսինին, գալպինտէ հասըլ էյլէտիկի իհ-թիսասաթը հիչ պիր վագթ խա-թըրընտան չըգարամաեաճաղընը պիլ պէեան, Ֆրանսա բէիսի հիւ-քիւմէթի Մ. Ֆելիքս Ֆոր հազրէթ-լէրինէ պիր գրթա թաազիեէ թէ-լէկրաֆնամէսի չէքմիշ տիր։

ՏԷՀՇԷԹԼԻ ԳԱՍԸՐԿԱ

Ամէրիգանը Սէն Լուի պէլտէ-սինտէ զուհուր իտէն տէհշէթլի ֆուրթունանը թէէսիրիյլէ 500 քիչինին թէլէֆ օլտուղու, վէ էն-գազ ալթընտա գալան քէսանտան գաչ քիչինին թէլէֆ վէ նէ մըգ-տարընը եարալանտըղը հէնուզ մալիւմ տէյիլ տիր։ Վուգու պու-լան խասարաժ 150 միլեօն ֆրանգ-տան զիեատէ օլտուղու թախմին օլունմուշ տուր։

Թաճ կիյմէք բէսմինտէ հազը պուլունմուշ օլան Եունան գրալի-ցասը Օլկա հազրէթլէրի բազար էրթէսի կիւնիւ լիմանըմըզտան կէչմիշ տիր։

Ալմանիատա քեային Բոթոտամ-տան Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ զազէ-թասընա աթիտ միւնտէրիճ թէ-լէկրաֆնամէ իրսալ օլունմուշտուր։

Կէչէն սալը կիւնիւ իմբէրաթօր Վիլհէլմ հազրէթլէրի թարաֆըն-տան չէքիլէն զիեաֆէթտէ, Իթա-լիա վէ տանիմարգա բրէնսլէրի իլէ բրէնս Հոհէնլօհէ վէ Բրուսիա խարիճիեէ նազրը Մ. Մարշալ, վէ 8ար հազրէթլէրինին թաճ կի-յմէք միւնասէպէթիյլէ, Մոսգուա-եա իյզամ օլունան հէյեէթին մայեէթինտէ պուլունմուշ օլան զապըթան վէ տիկէր պիր թագըմ զէվաթ, իսպաթը վիճուտ իթմիշ-լեր տիր։

Իմբէրաթօր Վիլհէլմ, 8արը-ն սրհհէթինէ իտարէի ագտահ էյ-լէտիկի սրբատա, «25 սէնէ էվվել 8ար հազրէթլէրինին խասսա ալա-յը միեանընա տախիլ օլտուս. օ վագրթ, միւթէվէֆա Իքինճի Ա-լէքսանտրը պանա սէօյլէտիկի սէօզիւ ասլա ունութմամ. պու կիւն տախի, 8ար Նիգոլա հազ-րէթլէրինէ գարշը, հիսսէեաթը տօսթանէ ըղհար իթմէքտէն քէն-տիմի ալամամ. 8ար հազրէթլէրի, պանա չէքտիկի պիր թէլէկրաֆ-նամէտէ, պէօեիւք մախտուսմուսու խասսա ալայընա գայտ էյլէ-տիկի պէեան էյլէմիշ օլմաղլա, 8ար Նիգոլա հազրէթլէրինին չէ-րէֆինէ օլարագ իտարէի ագտահ էյլերիմ» տէմիշ տիր։

Հապէշ գրալը Մէնէլիք հազ-րէթլէրի, պիր պէեաննամէ նէշրի իլէ, Իթալիա տէվլէթի, Հապէ-շիսթանըն իսթիգլալընը թաստիգ էյլէտիկինի, վէ Մարպ նէհրինի հուտուտ գապուլ իթմիկինի թահ-բիրէն իլան ու պէեան իթմիքտէ, նէզտինտէ պուլունան Իթալիա է-սիրլէրինի տէրհալ բէտտ վէ խա-տէեէ հազը օլտուղունու պիլ-տիրմիշ տիր։

Իթալիա գրալընը մախտուսմու բրէնս տը Նաբոլի Մոսգուատան Պէրլինէ կիթմիշ տիր։ Միւշարի-լէյհին չէբէֆինէ օլարագ, իմբէ-րաթօր վէ իմբէրաթօրիցա հազա-բաթը թարաֆընտան պիր զիեա-ֆէթ չէքիլմիշ տիր։

Ժէնէրալ Պարաթիէբինին մու-հտէմէսինէ պագըլարագ, պէ-բաէթինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան էն-ճիմէնլէրի պիւտճէ գօմիսիօնլա-ր, պիլա թաատիլաթ հարպիեէ մէսարիֆաթը միւթատէ վէ ֆէվ-գէլատէսինի թասսիգ էյլէմիշտիր։

Լիզպօն, Վիէննա, Բարիս, վէ Մաարիտտէ մուգիմ Բաբա վէքիլ-լէրինէ գարտինալլըգ բաեէսի վէ բիլմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՃԷՎԱՊ

Ազիզիմ Սիրուն էֆէնտի, մէք-թուպլարընը կէրչի օգուտմազտա-երմ, լաքին էսէֆ իտէրիմ քի ճէ-վապ եազամամազտաեըմ, չիւնքի եազըլան նասիհաթ վէ միւթալաա-թա գարշըլըգ հիչ պիր սէմէրէ կէօրիւլմէտիկինտէն, ինսանտա նէ չէ վէ զայրէթ գալմատըղը չէօլլէ տուրսուն, կիւնտէն կիւնէ կէօ-րիւլմէքտէ օլան ճիննէթ ալէա-մէթլէրի վէ անլերտէն թէվէլլիւտ իտէն ֆէնալըգլար իսէ, ինսանը պիւթիւն պիւթիւն տիւչարը մէյ-եուսիյեէթ գըլմազտա տըր։

Ազիզիմ, թարաֆընընզտա տէվամ իթմէքտէ օլան քէսաթլըգտան վէ ագճէ տարլըգընտան տօլաեը թէ-շէքքի իյլէմէքտէսինիզ, օլ խու-սուստա ասլա թէաճճիւպ իթմէմ, չիւնքի պուրատա տախի այնի հալ հիւքմ իթմէքտէ տիր, չէօյլէ քի զէնկին ֆագըր քեաֆֆէսի հալին։տէն թէշէքքի իյլէմէքտէ տիր։

Միլլէթճէ իշլերիմիզտէ պատիի մէսէրրէթ օլապիլէճէք հիչ պիր է-սէր կէօրիւլմեեիպ, իճրաաթը օ-լարագ պիր գաչ հաֆթատան պէ-բու պիր գաչ սէմթտէ թաղ։խոր-հուրդ ազալարը ինթիխապընա տէ-վամ վէ ղայրէթ իտիլտիկի կէօ-րիւլմէքտէ տիր, վէ պու ինթի-խապլարընը իճրասը զէմանընտա զուհուրա կէլէն չիրքին հալլերին վէ թէրպիյեէսիզճէ հարէքէթլէ-րին հիքեաեէլերի հատտէն զիեա-տէ էսէֆ օլունճագ սուրէթտէ տիրլեր։ Թէքմիլ պիր պաչը պօ-զուգլուգ բուհունուն հէր սընքիբ-մզգա եաբըշմըշ օլմասընը կէօսթեր-մէքտէ տիրլեր։

Պու ճիւմլէ իլէ տախի պու կիւն սիղէ մէճմուն վէ մէսբուր օլունա-ճագ պիր հավատիս վիրէպիլիրիմ, չէօյլէ քի տիւն քիլիսէլերտէ, Բաթ-ըիդ էֆէնտի թարաֆընտան եա-զըլմըշ պիր նասիհաթնամէ օգուն-մուշ տուր։ մէզքիւր վարագատա կէրէք վաեիզլերէ վէ էհալիեէ խի-թապէն վէ կէրէք բէտեր ու վա-լիտէլերէ քէնտի էվլատլարընա, «քէնտիլէրէ աեիտ օլմաեան խա-բիճի մէսէլէլերէ վէ բալիթիգա իշ-լերինէ տաեիր լազըրտըլար իթմէ-մէլէրի նասիհաթ իտիլմիշ տիր։ կէրչի պու նասիհաթ էսասէն բէք էլզէմ վէ բէքտէ միւֆիտ տիր, ֆագաթ էսէֆ օլունսա ճայիզ տիր քի, բէք կիճ գալընմըշ տըր, պիզ պունուն էհէմմիյեէթինի պիր սէ-նէտէն պէրու պէլքի գըրգ տէֆա-ալէնէն պիլտիրմիշ իքէն, հայֆա՛ քի ճէհալէթ վէ ճիննէթ հիւքմ իթ-մէքտէ օլտուղունտան վէ էրմէնի-ճէ ամրարտաանութիւն վէ ֆամառութիւն հիւքմ իթմէքտէ պու-լունտուղունտան, չիմտիեէ տէկին էհէմմիյեէթ վիրիլմէմիշ տիր։ վէ չիմտի իսէ իշ իշտէն կէչմիշ տիր... վէ հէմտէ, հալեա գուրնաղըգ թարիգի թուրթուլարագ բէք գա-բալը վէ բէք լասթիգլի պիր թարգ-տա եազըլմըշ տըր։

Ազիզիմ, չօգ իհթիմալտէն տիր քի սաեիր զազէթալարտա կէօր-միշսիունիզ «դեչ սէնէտէն պէրու նիզամլ «էպէպինտէն եաթմագտա օլան սէվկիւրիւ վալիտէմ կէչէն բազար իրթէսի կիճէսի վէֆաթ իլ-լէտիկինտէն սալը կիւնիւ եանի մա-յիս 28տէ, Պէյօղլուտա գերեզմա-նատունտա վագը Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսինտէ բուհանի աեինլէ-բին իճրասընտան սոնրա Շիշլի գապրիսթանընա նագլ իլէ տէֆն իտիլմիշ տիր։ Թէշէքքիւրլեր իտէ-բիմ, չու բուհանի աեինլերտէ լուսթֆէն վէ հիւրմէթէն Դեր։Բաբ-թողիմէոս սրբազան հազրէթլէրի, վէ Արժ. Գրիգոր վարդապետ Ա-բարդեան վէ պաղը Արժ. տէր հայրլար, վէ միւթէպէր վէ մէ-գատիրչինաս զաթլար հաղը պու-լունմուշլար տը։

Իզհարը թազիյեէթէ հիմմէթ ի-տէն զաթլարա վէ զազէթալարա տախի թագտիմի թէշէքքիւր ի-տէրիզ։

ԿՐԹԱԿԱՆ

Մի խՌԲՈՒԻ՛Ք

Զկայ պատրանք առաւել ազետալի քան կրթական վարչութեանց կրած պատրանքն. անհատական, ընտանեկան և ազգային ամեն չարիք կը պարտիմք այդ պատրանաց։

Այդ վարչութիւնք ի վնաս ազգ. կրթութեան՝ այսօր դէմ առ դէմ կը գտնուին դարձեալ ուրիշ պատրանքի մը հետ զոր կուզենք նշանակել առ ի զգուշութիւն։

Կրթական վարչութեան գործառնութեանց մէջ ժողովուրդը երբէք չունի մասնակցութիւն. բայց գործը իրն. և իրաւամբ պիտի մեղադրէինք զինքը՝ եթէ խսպառ անտարբեր գտնուէր դէպ ի կրթական խնդիրն, մահու և կենաց մեր այս յաւիտենական խնդիրը, թէպէտ աւելորդ ըլլայ հաստատել թէ խաբուելու ամենէն դիւրապատրաստ տարրը անպատրաստ ժողովուրդն է միշտ։

Ատեն մը, «ասիկա ծաղկոց չէ, այլ խամրոց»ի պէս գանգատներ կը լսուէին ամենուրեք. և իրօք գանգատողներն ալ իրաւունք ունէին. բայց եթէ այդ խամրոցներն թողլով, Նախակրթարաններն կամ՝ հինցած թուով Ուսումնարաններն ելնէինք, գանգատի աղաղակներն անկարելի էր փոխել գոհունակութեան ձայներու. նո՛յն անխնամ վիճակ և աննպատակ—եթէ ներելի է ըսել—ուղղութիւն կը տիրէին և անդ. որովհետև ժողովուրդը ուսանող սերունդը միայն կրնայ դուրս տալ իւր ծոցէն, մինչդեռ քիչերը կը ծնին ուսուցիչ և ուսուցչական պերճախօս վկայականներ դժբաղդաբար կեղծ անցագրի նըման բաներ էին յաճախ և միշտ իրական արժանիքը չէին երաշխաւորեր։

Այսպէս, կրթական հիմնական բարեկարգութեան մը պէտքն ըզգացուած էր և կը քարոզուէր, երբ՝ մէկ կողմէն Պ. Դ. Քալանթարեան և միւս կողմէն Տիկ. Մատակեան եկան մեր մէջ ևս հաստատել Մանկական Պարտէզներ, Մանկապարտէզներ՝ եթէ կը հաճիք։

Պ. Քալանթարեանէ վերջ՝ Տիկ. Մատակեան աւելին ըրաւ.— իւր օգտակար ձեռնարկն ընդհանրացնելու գովելի նպատակաւ ևս հաստատեց Մասն. Դասարան, և այսօր, նաև իւր աշխատութեանց և ջանից շնորհիւ հետզհետէ գաւառաց մէջ ալ կը հաստատուին Մանկական Պարտէզներ հանրածանօթ խամրոցներու մօտ։

Ատ, վերնագրին համապատասխան եղրակացութեան յանգելու համար, պէտք կը զգամ անգամ մը դիմել մանկական յիշատակներու։

Մեր վարժարանաց մէջ հռչակաւոր «Ֆալախայի» տիրապետութեան վերջին տարիներն ես ուսանող էի. ատեն մը՝ «վսաչ օգնեա ինձ»ի անողորմ տախտակիկը վիզս կախ՝ գացի եկայ. հասարակ ընթերցանութեան քիչ շատ վարժուելու համար՝ ծանօթ խամրոցին չոր տախտակներուն վրայ ծընրանըստիկ տարիներ անցնելէ վերջ՝ վերջապէս «վեր» հանուեցանք. Ներքաձայն տիրացու մ'էի և փուխերն ու քարոզները ջուրի պէս գոց ըրած. ամեն անգամ որ «Լոյս զուարթ»ն ըսէի՝ կամ «քարոզ», աչխարհք ծնողացս կ'ըլլար. և երբ կիրակի առաւուան «գիրք»ը կարդայի, ա՛լ միամիտ ժողովուրդը չէր յագենար վրաս հիանալէ, և մատնանիշ ցոյց տալով զիս միմեանց՝ եքանի՛ կը կարդային ծնողացս. ասոնք ալ՝ թէպէտ ինձմով հպարտացած՝ մեծ վիշտ մ'ունէին սակայն, զի աղքատ ըլլալով չէին կրնար լիապարգև վարձատրել բաղմարդի՛ւն վարժապետներս...

Այս էր ահա վարժարանական բարեկարգութեան մասին դրսէն տեսնուածն. հապա ներսը.— Ա՛հ այն ներսը. ժամանակակից խաչակիր սերունդը միայն գիտէ թէ՝ աւանդական Քերականէն մինչեւ ի Նոր Կտակարան և ատի մինչեւ ի Տարերք Քերականութեանն ինչե՛ր քաշած ենք ներսը...

Մանկական Պարտէզն այնպիսի հաստատութիւն մ'է որ, ինչպէս ըսած եմք ուրիշ առթիւ, սահմանուած է՝ կրթական տեսակետով՝ մեծ ու կարևոր բարեշրջում մը յառաջ բերել երախայից մեծ սերունդին մէջ, բաժնելով մօրն հետ մանկան նախնական կրթութեան կարևորագոյն գործը, և՝ որոշ ու բանաւոր ուղղութեամբ՝ անոր մէջ հաստատելով հիմնական կրթութեան խարիսխը. Բայց եթէ երախայից կարմիր համազգեստներն պիտի կատարեն մեր եկեղեցական ճերմակ չապիկներու դերն, և անոնց վէպիկներու արտասանութիւններն պիտի համեմատին մեր փոխ, քարոզ կամ գիրք կարդալուն հետ, եթէ կ'ըսենք, միւսիւ Ժանին լա՛լա՛լա՛ները տիրացու Հաննէսին մեղեդիներուն պէս պիտի ծառայեն նաև մեր վարժարանական ներքին անբարեկարգութիւններն պարտըկելու, և ատեն մ'ալ այսպէս խաբելով ժողովուրդը իւր միլիոնները պիտի ղրկուին իրենց դժբաղդ նախորդներուն քով.— ա՛լ՝ պահելով հանդերձ մեր համակրութիւնն դէպ ի Մանկական Պարտէզներն՝ կը պընդենք թէ ամենամեծ ուշադրութեան պէտք կայ որպէս զի այդ հաստատութիւնք՝ ըստ ինքեան օգտակար՝ ճնասակար չդառնան մեր ազգային կրթութեան կարևորագոյն գործին։

Մի խաբուի՛ք. յաճախ, երբ պակսեր են իրական արժանիք, կրթական անարժան պաշտօնէայք ևս յաջողեր են՝ արտաքին սին ու պատիր ցոյցերով՝ իրենց սնամէջ գլուխներուն բարձ և պարապ ըստամոքսներուն հաց հայթայթել, օգտուելով հանրային միամտութենէն և կրթական վարչութեանց աննպաստ հանգամանքներէն։

Պէտք է իմաստուն և գործնական միջոցներ ձեռք առնուլ արդիւնաւորելու համար այն ամեն նիւթական զոհողութիւններն զորս մանուանդ այսպիսի դրամական տագնապալից վիճակի մը մէջ կընէ ժողովուրդը, և թոյլ չտալ բնաւ որ մեր կրթ. հաստատութեանց մէջ մուտ գործեն այնպիսի էակներ ուրոց՝ դպրոցէն դուրս ապրելու համար չեն պակսիր ո՛չ կեղծաբանիկ շողոքորթութիւն, ոչ մարդահաճութիւն և ոչ... ծուլութիւն։

Պ. Ե. ՃԻՆՃԻՀԱՆԵԱՆ

22 մայիս 1896
Ատա. Բազար

ՐԷՍՄԻ

Ուսուլը մուհաքէմաթը հուգուզրեէ գանօնուն 219ունճու վէ 223իւնճիւ վէ 229ունճու վէ 253 իւնճիւ վէ 254իւնճիւ մատտէլերի մագամընա գայիմ օլմագ իւզրէ, Թաատիլէն գալէմէ ալընան վէ մէրիլէթի ահքեամընա պիլ իսթիզան իրատէի Սէնիյէի հազրէթի Խիլաֆէթբէնահի չէրէֆիւթէալիդ պուլրուլմուշ օլան մէվատտը գանօնիեէ սուրէթի տիր։

219ունճու մատտէ.—Մէհլի թէմեիզ 90 կիւն տիւր. եալընզ բայթախթը սալթանաթը Սէնիեէ մէհաքիմինտէն վէրիլէն իլամաթըն թէմեիզ միւտտէթի 60 կիւն տիւր. մէզքիւր միւտտէթլէր թէմեիզի իսթիտաա օլունաճագ իլամ, հիւքմիւ վէճահիեի միւթէզամմին իսէ, ուսուլինէ թէվֆիգան թէպլիղի թարիխինտէն, վէ հիւքմիւ ղըեապիեի միւթէզամմին իսէ, իթիրազ ալէլ հիւքմ միւտտէթինին միւնդազի օլտուղու կիւնտէն, վէ իսթինաֆ օլունմամըշ պիր պիտաեէթ իլամը իսէ, միւտտէթի իսթինաֆրն իրիթամը կիւնիւնտէն պէտ իտէր. Ֆագաթ թէմեիզ իսթիտաասընտա պուլունմադըզը, միւտտէթի մէզքիւրէ զարֆընտա վէֆաթ իտէն թարաֆրն վարիսլէրի, իլամը մէզքիւր քէնտիլէրինէ վէ իչլէրինտէ եէթիմ վար իսէ, վասիսինէ թէպլիղ օլունուպտա 90 կիւն, էկէր Տէրսաատէթ մէհաքիմինտէն վէրիլմիշ իլամ իսէ 60 կիւն կէչմէտիքճէ թէմեիզ տավասընտան սագրթ օլմազ։

223իւնճիւ մատտէ.—221ունճի վէ 222ունճի մատտէլէրէ մուվաֆֆըգ օլմաեան իսթիտաա ըէտտ օլունուր, վէ մէհլի թէմեիզ միրուր իթմէմիշ օլուր իսէ, միւսթէտի չէրայիթինէ մուվաֆֆըգ սուրէթլէ, եէնիտէն պիր իսթիտաա թանզիմ վէ թադտիմ իտէպիլիպ, մէհլի թէմեիզ միրուր իթմիշ օլուր իսէ, թէմեիզ հազրը սագրթ օլուր։

229ունճու մատտէ.—Մահքէմէի թէմեիզ տավաեի էվրագ իւզերինէ բույեէթ վէ թէտզիգ իտէրշու հալտէ թէմեիզ իսթիտաալարընդն մահքէմէի թէմեիզէ վիրուտի թարիխինտէն իթիպարէն, նիհաեէթ 2 մահ զարֆընտա թէտզիգաթը թէմեիզիեէսի իճրա վէ հիւքմ ու գարարլարը իթա օլունուր. պիր տավանընն բույեէթի էսնատէ, անա միւթէֆէրրի օլուպտա, կէօրիլմէսի լազըմ կէլէն էվրագը սայիրէ մահքէմէի թէմեիզճէ ճէլպ վէ միւթալէա օլունապիլիր։

227—228—վէ 230ունճու մատտէլեր իլէ, իպու 229ունճու մատտէնին մագամընա գայիմ օլան ֆի 27 թըշրինի էվվէլ սէնէ 302 թարիխի մատտէի մուատիլէ հիւքմիւ մէֆսուխ տուր։

253իւնճիւ մատտէ.—Ահվալը մէզքիւրէնին պիրինճիսի, մահքէմէի թէմեիզէ միւմէյիզիւն ալէյհ սրֆաթընտա պուլունան քիմէսնէնին, վագթըյլա խասմինին իթիրազաթընա գարշը ճէվապ լայիհասընը վէրմէմիշ օլմասը, իքինճիսի պիր թարաֆրն վէրմիշ օլտուղու լայիհատա, պիր մատտէի գանօնիյէեէ իսթինատէն տէրմիեան իթմիշ օլտուղու պիր իթիրազ վէ եա ճէվապըն, իլամտա մէվզուի պահս իտիլմէեիպ, պիւթիւն պիւթիւն մէսքիւթինանէհ պըրազըլմըշ օլմասը (ինչունճիսիւ, մահքէմէի թէմեիզ իլամընտա, պիր մատտէի գանօնիյէեէ մուղայիր վէ եախօտ եէքտիկէրինէ միւպային գարարլար պուլունմասը, տէօրտիւնճիսիւ, մահքէմէի թէմեիզէ իպրազ վէ իրայէ օլունմուշ օլան էվրագտա, պիր ասանիա վէ սախթէլիք օլուպտա մահքէմէնին գարարընա թէէսիր իթմիշ օլմասը խուսուսլարը տըր։

254իւնճիւ մատտէ.—252ունճի մատտէտէ մուհարրէր արզուհալ մահքէմէի թէմեիզտէ պիլ միւթալէա, միւսթէտինին իթիրազը մուվաֆֆրգը նէֆս իլ էմիր կէօրիւնտիկիւ թազտիրտէ պիլ գապուլ, էվրագը մէվճուտէլէրի իւզերինէ իլամը սապրդ իսլահ իտիլիր։

Ֆի 14 զիլհիճճէ սէնէ 313
վէ ֆի 15 մայիս սէնէ 312

ՏԱԽԼԻՅԷԷ

ԷՎԱՄԻՐ

Լիվա վէ գազալար մէճալիս վէ մէհաքիմ ագասընտան պագըլարը մէէմուրիեէթլէրի պէշ օն սէնէլէր իմթիտատ էյլէմիշ իքէն, ինթիխապլարտա էքսերիեէթի արա գազանմալարընտան տօլաեի իպգա օլունմագտա, վէ պունլարըն ազալըգլարընն պու սուրէթտէ միւմթէտ օլմասը հիւսնի խըտմէթ վէ հարէքէթտէն միւնգաիս օլմաեուպ էքսէր ագանըն տէվամը մէէմուրիեէթիյլէ, նուֆուզ վէ թէէսիր հասըլ իթմէլէրի իւզերինէ, էհալինին չէր վէ մազարրաթլարընտան պիթ թէվագը հէր սէնէ ինթիխապ էյլէմէլէրինտէն իլերի կէլմէքտէ օլտուղու թէճրիպէ իլէ սապիթ օլտուգունտան, վէ պու մագուլէլէրին էքսէրիեէթի արաեա մազհարիեէթլէրի թայէին իչիւն մէտարը թէրճիհ օլամագ իսէ տէ, մէհաքիմ վէ մէճալիս ագալըզը պիր գըսմա ինհիսար էթմիշ կիպի ատտ օլունուպտա, երլլարճա անլէրին մէճալիսի իտարէտէ վէ մէհաքիմտէ պուլունտուրուլմալարը, տիկէր միւսթախտանընն թէրազը վէ թէֆէֆյեիւզտէն մահրումիեէթլէրինի, վէ իլէ վէ էսպապը կէօնակէօն իլէ էհալինին տախի թահթընուֆուզտա գալարագ մաղտուրիեէթլէրինի մուճիպ օլաճաղընտան պահսլա, պու սէնէեէ մահսուպէն իճրա օլունաճագ ինթիխապտա, պու միսիլլուլարըն եէրինէ, էվսաֆը գանօնիյէեի հայիզ օլանլարընն ալընմասը, վէ թէֆրիգ մէճլիսլէրինճէ պու ճիհէթէ տիգգաթ օլունմասը, կէչէնտ Տախիլիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն պա թահրիրաթը ումումիեէ վիլաեաթա պիլտիրիլմիշ իտի. մուախխէրէն մէզքիւր թահրիրաթըն պաղը մուամելաթա թաթպիգինճէ հասըլ օլան թէրէտտիւտ իւզէրինէ, լէտել իսթիզան նէզարէթը միւշարունիլէյհատան թէվարիտ իտէն 22 վէ 29 մարտ սէնէ 312 թարիխի իքի գըթա թելէկրաֆնամէտէ, թէպլիղաթը մէզքիւրէ, լիվա վէ գազալար մէճալիս վէ մէհաքիմի ագալըզընա միւնհասըր օլուպ, էսասէն վիլաեէթ մէրքէզլէրինէ վէ պէլէտի

աղալարընա շուտուլի օլմատըղընտան, պէլէտի աղալարը հագդընտա չիմտիեէ գատար միւթթէխէզ օլան ուսուլ վէճհլէ մուամէլէյի ինթիխապիյէ իճբասը լազըմ կէ. լէճէկի իշար օլունմուշ իսէտէ, պու պապտէ պազը միւթալաաթ վէ միւլահազաթտան պահսլա, թէքրար վուգու պուլան միւրաճաաթա ճէվապէն, ինէզարէթը միւշարունիլէյհատան Օէլանիկ վիլաեէթինէ մէրսուլ թահրիրաթտա, վիլաեէթին թէնսիպ վէ թասվիպի վէճհլէ, պէլէտիեէ աղալըղընտա պուլունանլարը էէնիտէն ինթիխապա չըգարըլմազլա, ինթիխապը միւթէնէֆիզանը թէէսիրաթընտան վարէսթէ պիր սուրէթտէ ճէրէեան էթտիրիլմէսի, վէ մարիւզ զիքր թէպլիղաթը ուսուսիեէնին մէրքէզ վէ միւլահազաթ տէվայիրի պէլէտիեէ հէյեաաթընա տախի թէշմիշ իտիլմէսի պիլտիրիլմիշ տիր։

ԹԷՆՊԻՀԱԹ

Զէնտ կիւն էվվել Հանեատա վուգու պուլան հատիսէի մալիւմէեէ գարշը հիւքիւմէթճէ իթթիխազ օլունան թէտապիր ճիւմլէսինտէն օլմագ իւզրէ, ինթիզամ վէ ինզիպաթը մահէլլի թէգարուր իտէրէք, լէհիւլհամտ, մէյտանտա մուճիպի էնտիշէ պիր հալ գալմատըղընտան, մէրքէզի քէմալտէ միւսթէզարը օլան նիյմէթի ասայիշտէն իսթիֆատէ իլէ, հէր քէսին քէնտի քեար վէ քիսպիյէ իշթիղալ իթմէսի թէքրար իխթար օլունուր. վէ խըլաֆը մէէմուլ օլարագ, տախիլի շէհիրտէ վէ հավալիսինտէ, հէր նէ մագսատա մէպնի օլուր իսէ օլսուն սիլահ էնտախթընա ճիւրաթ իտէնլէր օլուր իսէ, անլէրին ճանի ատտըյլա տէրհայ ախզ ու կիրիֆթինէ վէ գանօնէն թէէտիպինէ միւսարաաթ, վէ չաեէտ, պունլարտան իսթիմալի սիլահա տէվամ էյլէեէնլէր պուլունուր իսէ, անլէր հագդընտա մուզապէլէթէն մուամէլէի չէտիտէ իճբասընա միւպատէրէթ օլունմասը գաթիէն մուգաբրէր իտուկի իլան իտիլիր։ Պիրտէ մալիւմ օլտուղու իւզրէ, ճէզիրէնին պազը մահէլլէրինտէ ուֆագ թէֆէք հարաքեաթը սէրքէշանէ վուգու պուլմուշ իսէտէ, պունլարընը տախի բէֆ ու իզալէ սիյլէ, սայէյի չէվքէթվաեէյի հազրէթի Բատիշահիտէ օրալարտա տախի, ասայիշ վէ ինթիզամընը հալը սապզրընա իատէ վէ էտամէսի էմրինտէ իթթիխազ օլունան թէտապիրին պիր գաչ կիւնէ գատար հիւսնի նէթիճէեէ իգթիրան իտէճէկի հէր քէսճէ պիլինիպ մուճիպի սելամէթ օլան թարիգի բիզա ճիւեիտէն ինհիրաֆ օլունմամասը թավսիեէ օլունուր։

Կիրիտ վալի վէ գօմանտանը

ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ

Ֆի 19 մայիս սէնէ 312

Ռումէլի վիլաեաթը Շահանէսինին պազը մահէլլէրինտէ, էօթէքինին պէրիքինին պա սէնէտա. թը բէսմիեէ միւթէսարրըֆ օլտուգլարը աբազիեէ պիր թագըմ մահէլլի միւթէնէֆֆիզանը թէճավիւզէ վէ հաթթա ս կիպի եէրլէրի թէմէլլիւքէ տախի գրեամ իթթիմէքտէ օլաուգլարը, վէ արազի սահիպլէրի, ֆագր հալլէրի ճիհէթիյլէ մէսաբիֆի մուհաքէմէեի իթաեա միւգթէտիր օլամատըգլարը. վէ պու եիւզտէն, արազի գըյմէթի թէնէզզիւլ իթմէքտէ պուլունտուղու, վէ չու հալին տէվամը հալինտէ իսէ, պիր թագըմ մահզուրլարը թէվէլլիւտի մէլհուզ օլտուղու, վէ տէվլ. Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինին, Օէլանիք վալիլիկինտէ պուլունտուգլարը ղէման, պու հալին մէնինէ, վէ արազի սահիպլէրինին մահքէմէլէրէ միւրաճաաթլա [illegible] գուգլարընը իսթիֆա իթմէ[illegible] էսպապընը իսթիհսալինէ տ[illegible] օլան իճբաաթլարընը ճիհ[illegible] թէշմիլի, Ռումէլի վիլաեաթը [illegible] հանէսի հէյեէթի թէֆթիշ[illegible] սինտէն Պապը Ալի ճանիպի սահ[illegible] սինէ իրսալ գելընան լայիհատա իշար գելընմըշ օլմալա, լայիհայի մէզքիւրէ տայիրէի ահտէսինճէ թէտգիգ իտիլմէքտէ պուլունմուշ տուր։

—Միրքէճի իլէ Մագրի քէօյ ասրասընա իհտասը թասավվուր օլունան իքինճի խաթթը ինշասընտան սարֆը նազաբ իտիլտիկի իշիտիլմիշ տիր։

—Ֆէխամ. տէվլ. բրէնս Ֆէրտինանտ հազրէթլէրի, կէչէն ճիւմաա էրթէսի կիւնիւ սուրէթի խուսուսիյէէտէ հաշմէթլու Ռուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր։

—Ֆրանսատա գօղա մահսուլունուն պու սէնէ պէրէքէթլի օլտուղու խապէր վէրիլիեօր։

—Կիրիտ գօմանտանը սապրգը ֆէրիգ սատ. Հասան Թահսին բաշա հազրէթլէրի պու քէրրե Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

ԶԻԼԶԷԼԷ

Սալը կիւնիւ Այտըն տախիլինտէ Պօլուատին վէ Սէրալ քէօյ իլէ Իզմիրտէ զեյզելէ վուգու պուլմուշ իսէտէ պիր կէօնա սագաթլըգ օլմամըշ տուր։

ԳՕԼԷՐԱ

Ալաֆր. յունիսին 7սինտէ, Իսքէնտերիէտէ գօլէրատան 3 վուգուաթ վէ 3 վէֆիեաթ, վէ Դահիրէտէ 6սընտա 18 վուգուաթ վէ 18 վէֆիեաթ թահգրգ գելընմըշ տուր։

. .

Ալաֆր. յունիսին 8ինտէ Իսքէնտերիէտէ 5 վուգուաթ վէ 4 վէֆիեաթ, Դահիրէտէ մահը մէզպուրուն 7սինտէ 20 վուգուաթ վէ 13 վէֆիեաթ վէ սայիր մէվգելարտա 83 վուգուաթ վէ 63 վէֆիեաթ վուգու պուլմուշ տուր։

ԳԱԶԱ

Ֆրանսանընը Պահրը սէֆիտ ֆիլօսունա մէնսուպ օլուպ, Թուլօն լիմանընտա պուլունմագտա օլան պիր զըրհլընընը գազանը էվվելքի կիւն ֆէվգելատէ պիր չիտտէթլէ բաթլաեաբագ 9 քիշի մէճրուհ վէ 1 քիշի թելէֆ օլմուշ տուր։

ԵԱՆԿԸՆ

Տիւն կիճէ սաաթ պիր պուչուգ բատտէլէրինտէ, Թօրգաբու տըշամէքտէ օլաուգլարը, վէ արազի սահիպլէրի, ֆագր հալլէրի ճիհէթիյլէ մէսաբիֆի մուհաքէմէեի իթաեա միւգթէտիր օլամատըգլարը. վէ պու եիւզտէն, արազի գըյմէթի թէնէզզիւլ իթմէքտէ պուլունտուղու, վէ չու հալին տէվամը հալինտէ իսէ, պիր թագըմ մահզուրլարը թէվէլլիւտի մէլհուզ օլտուղու, վէ տէվլ. Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինին, Օէլանիք վալիլիկինտէ պուլունտուգլարը ղէման, պու հալին մէնինէ, վէ արազի սահիպլէրինին մահքէմէլէրէ միւրաճաաթլա [illegible] գուգլարընը իսթիֆա իթմէ[illegible] էսպապընը իսթիհսալինէ տ[illegible] օլան իճբաաթլարընը ճիհ[illegible] թէշմիլի, Ռումէլի վիլաեաթը [illegible] հանէսի հէյեէթի թէֆթիշ[illegible] սինտէն Պապը Ալի ճանիպի սահ[illegible] սինէ իրսալ գելընան լայիհատա իշար գելընմըշ օլմալա, լայիհայի մէզքիւրէ տայիրէի ահտէսինճէ թէտգիգ իտիլմէքտէ պուլունմուշ տուր։

—Միրքէճի իլէ Մագրի քէօյ ասրասընա իհտասը թասավվուր օլունան իքինճի խաթթը ինշասընտան սարֆը նազաբ իտիլտիկի իշիտիլմիշ տիր։

—Ֆէխամ. տէվլ. բրէնս Ֆէրտինանտ հազրէթլէրի, կէչէն ճիւմաա էրթէսի կիւնիւ սուրէթի խուսուսիյէէտէ հաշմէթլու Ռուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր։

—Ֆրանսատա գօղա մահսուլունուն պու սէնէ պէրէքէթլի օլտուղու խապէր վէրիլիեօր։

—Կիրիտ գօմանտանը սապրգը ֆէրիգ սատ. Հասան Թահսին բաշա հազրէթլէրի պու քէրրե Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

ԶԻԼԶԷԼԷ

Սալը կիւնիւ Այտըն տախիլինտէ Պօլուատին վէ Սէրալ քէօյ իլէ Իզմիրտէ զեյզելէ վուգու պուլմուշ իսէտէ պիր կէօնա սագաթլըգ օլմամըշ տուր։

ԳՕԼԷՐԱ

Ալաֆր. յունիսին 7սինտէ, Իսքէնտերիէտէ գօլէրատան 3 վուգուաթ վէ 3 վէֆիեաթ, վէ Դահիրէտէ 6սընտա 18 վուգուաթ վէ 18 վէֆիեաթ թահգրգ գելընմըշ տուր։

. .

Ալաֆր. յունիսին 8ինտէ Իսքէնտերիէտէ 5 վուգուաթ վէ 4 վէֆիեաթ, Դահիրէտէ մահը մէզպուրուն 7սինտէ 20 վուգուաթ վէ 13 վէֆիեաթ վէ սայիր մէվգելարտա 83 վուգուաթ վէ 63 վէֆիեաթ վուգու պուլմուշ տուր։

ԳԱԶԱ

Ֆրանսանընը Պահրը սէֆիտ ֆիլօսունա մէնսուպ օլուպ, Թուլօն լիմանընտա պուլունմագտա օլան պիր զըրհլընընը գազանը էվվելքի կիւն ֆէվգելատէ պիր չիտտէթլէ բաթլաեաբագ 9 քիշի մէճրուհ վէ 1 քիշի թելէֆ օլմուշ տուր։

ԵԱՆԿԸՆ

Տիւն կիճէ սաաթ պիր պուչուգ բատտէլէրինտէ, Թօրգաբու տըշամէքտէ օլաուգլարը, վէ արազի սահիպլէրի, ֆագր հալլէրի ճիհէթիյլէ մէսաբիֆի մուհաքէմէեի իթաեա միւգթէտիր օլամատըգլարը. վէ պու եիւզտէն, արազի գըյմէթի թէնէզզիւլ իթմէքտէ պուլունտուղու, վէ չու հալին տէվամը հալինտէ իսէ, պիր թագըմ մահզուրլարը թէվէլլիւտի մէլհուզ օլտուղու, վէ տէվլ. Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինին, Օէլանիք վալիլիկինտէ պուլունտուգլարը ղէման, պու հալին մէնինէ, վէ արազի սահիպլէրինին մահքէմէլէրէ միւրաճաաթլա [illegible] գուգլարընը իսթիֆա իթմէ[illegible] էսպապընը իսթիհսալինէ տ[illegible] օլան իճբաաթլարընը ճիհ[illegible] թէշմիլի, Ռումէլի վիլաեաթը [illegible] հանէսի հէյեէթի թէֆթիշ[illegible] սինտէն Պապը Ալի ճանիպի սահ[illegible] սինէ իրսալ գելընան լայիհատա իշար գելընմըշ օլմալա, լայիհայի մէզքիւրէ տայիրէի ահտէսինճէ թէտգիգ իտիլմէքտէ պուլունմուշ տուր։

—Միրքէճի իլէ Մագրի քէօյ ասրասընա իհտասը թասավվուր օլունան իքինճի խաթթը ինշասընտան սարֆը նազաբ իտիլտիկի իշիտիլմիշ տիր։

—Ֆէխամ. տէվլ. բրէնս Ֆէրտինանտ հազրէթլէրի, կէչէն ճիւմաա էրթէսի կիւնիւ սուրէթի խուսուսիյէէտէ հաշմէթլու Ռուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր։

—Ֆրանսատա գօղա մահսուլունուն պու սէնէ պէրէքէթլի օլտուղու խապէր վէրիլիեօր։

—Կիրիտ գօմանտանը սապրգը ֆէրիգ սատ. Հասան Թահսին բաշա հազրէթլէրի պու քէրրե Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

բրսընաա Թէքիրէճի մահալլէսինտէ բաբաա Դաբրիէլ հայրընը միւթէսարրըֆ օլտուղու ախշապ խանէտէն աթէշ գուհուր իտէրէք, իթթիսալինէ սիրաեէթլէ 10 պապ խանէ պիր պագալ վէ պիր գահվէխանէ իլէ պիր մէյլխանէ եանտըղը հալտէ պասարրբլմըշ տըր։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ 1896

Նշան էֆ. Պէրպէրեան իսթպաաորընտա քէնտի զայրէթ վէ հիմմէթապ ու նէյր օլունան սահիֆէտէն իպարէթ պուպու քիթապ միւքէմմէլ [illegible] Օրացոյց տիմէք օլտուգտան [illegible], էնվայի միւֆիտ մալիւ[illegible] [illegible] չամիլ պուլունտուրտան. հէմ իսթիֆատէ վէ հէմտէ թէլէզզիւզ իթմէք նիյեէթիլէ հէրքէսին ալթընշար ղրուշ վիրէրէք պիրէր թանէ ալմասընը. վէ հէմ քէնտիլէր սիւեապ վէ հէմտէ չօճուգլարա օգութտուրմասընը արզու վէ նասիհաթ իտէրիզ։

Էվրօպա լիսանլարընտա պու էօլտա պիր չօգ քիթապլար պուլունտուղու հալտէ պիզտէ իսէ հիչ պուլունմատըղը հալտէ, Պէրպէրեան Նշան էֆ, զայրէթիլլէ իւչ սէնէ տիր վիւճուտէ կէլմէքտէ տիր։

Մէզքիւր քիթապը 1894տէ վէ 1895 ըէնէսինտէ չըգանլարը 10ար ղրուշա սաթըլմագտատըր։

ՍԻՄՈՆ ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ

Հաւաքածոյ ընտիր գրուածոց ազգ. և օտար մատենագրաց, աշխարհաբար, պատկերազարդ, մասն Ա. տիպ Դ. (1895) Դին. 5 դ.հկն.

Նոյնին Բ. մասն, պատկերազարդ Բ. տիպ. (1895) Դին 7 ½

Քերական Ցունարէն լեզուի Հայերէն բացատրութեամբ քիչ ժամանակի մէջ Ցունարէն լեզուն գրել և կարդալ կը սորվեցնէ Դին 60 փարայ։

Նախատարերք բնական և բնապատմական գիտութեանց Ա. Տարդաս ընթացք 8-9 տարեկան տղայոց համար Դին 5 ղրշ։

Տարերք բնագիտութեան ազգային վարժարանաց մէջ գործածելու համար աշխատս. բրօֆ. Ալիք սան Պէզճեան Դին 8 ղրշ։

ՓՆՋԻԿ, պատկերազարդ, նախապատրաստական տարի Հայերէն արտասանութեանց. Դին 5 դ.հկն.

ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐՔ հայերէն լեզուի բառք և սեռք 30000. ընտիր լաթակազմ, էջ 672. Դին 15 դ.հկն.

ԱՌՋԵՌՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ, առաջնորդ նամակագրութեան Դին 7 դ.հկն.

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ

Կամ

ԺԱՄԱԳԻՐՔ

Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ

Դասաւորեալ և բացատրեալ աշխարհաբառով

Ի Տ. Յովհ. Աւագ Քահանայէ Մկրտոն Գ. Տպագրութիւն

1895

Որոյ մէջ այս անգամ կը տեսնուի Հոգեւոյս Տ. Ներսէս Պատրիարքի Թղթոյն հետ՝ արդի Ամեն. Տ. Մատթէոս Ս. Պատրիարքի մի յորդորական թուղթն՝ ուղղեալ առ ժողովուրդն։

Սոյն հոգեշահ Աղօթագիրք—ժամագիրքն արդէն երկու անգամ տպագրութեամբ հաւատացելոց գնահատման արժանացած, այս երրորդ անգամ ի լոյս կընծայուի յոյժ գեղեցիկ տպագրութեամբ Պաղտատլեան տպարանին, ընտիր թղթի վրայ, նորագոյն զարդարուն չրջանակներով, և նրբաքանդակ չքնաղ պատկերներով, և 860 երեսներով, և Ց. Մատթէոսեան գործատան սիրուն և հաստատուն կազմերով։

Դին լաթակազմ 15 ղրշ.
Ոսկեզօծ 22 »
Փառակազմ կաշի 30 »

Կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով, բայց կեդրոնատեղին է ի Կ. Պոլիս, Պ. Պալենց Գրատունն ի Զագ մագ ճըլար թիւ 20, և ի Բերա Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ բանկալը։

Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՐՈՒԵՍՏ

ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ

ՎԱՃԱՌԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ

ՊԱՐԶԱՏՈՒՄԱՐ ԵՒ ԿՐԿՆԱՏՈՒՄԱՐ

Պարզ և դիւրին, Վարժարաններու և ինքնիրեն աշխատողներու համար. Գործի մարդոց համար խիստ պիտանի. Դին 6 ղրշ։

Կը գտնուի Մարգարեան գրատունը, ամէն Հայ գրավաճառաց քով և Պահչէ-գարու Չրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղաներու քով։

Ա. ԱԲԻՖԵԱՆ ՎԷ Գ. ԱՆՁԱՐՃԵԱՆ

ՏԱՎԱ ՎԷՖԻԼԷՐԻ

Գալաթատա, Պիլլուր սոգաղընտա, Պիւեիւք-Թիւնէլ խանընտա Ն. 33

Իշպու իտարէխանէտէ ահքեամը գանունիլեէեէ թէվֆիգէն մի. սթէտիլեաթ, լէվայիհ, բրօթէսթօ, քէֆալէթնամէ վէ էվրագը սահրէ թանպիմ վէ հէր նէվի տաավի չէբաիթի միւթէտիլէ իլէ տէրիւհտէ լունուր։

ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

ԸՆԴԴԷՄ

Ծխախոտի գործածութեան ի նպաստ ցուցուած քսան և հինգ փաստերու

Ամերիկեան հռչակաւոր բժիշկ Տօքթ. Քէլլոքի սոյն գործը Տօքթ. Կ. Երամեան ի Հայ թարգմանած է. Որոշ կերպով կը ցուցնէ այն վնասները, որք յառաջ կուգան ծխախոտի գործածութենէն, հակառակ այն կարծեաց թէ ծխախոտը օգտակար կամ նոյն իսկ անհրաժեշտ է

Կը բաղկանայ 20 երեսներէ և կը ծախուի ի գին 40 փարայի։ Կ'արժէ որ ծխողք և ոչ ծխողք մէյմէկ հատ ստանան։

Կեդրոնատեղին է Պ. Պալենցի գրատունը. Կը գտնուի նաև միւս գրավաճառաց քով, Նոյնպէս, 'ի Պապը Ալի, Զուխաճեան, և ի Բերա, Թիւնէլի կայարանին մօտ, Նալբանդեան գրատունն։